

בימיו, ודוקא על ידו, און דערנאך איז דאס נמשך געווארן ע"י בנו ממלא מקומו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ביז אין אן אופן של הפצה.

וואס אין פנימיות התורה איז מודגש בעיקר דער ענין האיכות.

ווארום כאטש אז סיי אין פנימיות התורה און סיי אין נגלה דתורה זיינען דא ענינים פון "גוף" און "נשמה" וואס זיינען בדוגמת "כמות" און "איכות", איז אבער אין פנימיות התורה, נשמה שבתורה<sup>20</sup>, מודגש מערער דער ענין האיכות.

קומט דאך אויס, אז דער חידוש שבאיכות וואס דארף זיין בכל שנה ושנה, איז מודגש ביותר אין א יום הולדת וואס איז פארבונדן מיט א איין וואס ענינו איז געווען פנימיות התורה.

און נאכמער, וויבאלד אז ער האט ממשיך געווען דעם ענין פון פנימיות התורה אויך אין נגלה דתורה, אז בשעת דעם לימוד פון נגלה, זאל זיין ניכר די פנימיות שבדבר, די פנימיות פון דעם אדם ה'לומד, ועד"ז אין קיום המצוות - די פנימיות פון דעם מקיים המצוות, ועד"ז אין תורה גופא די פנימיות שבתורה -

איז דא נאכמער מודגש ווי דער חידוש שבאיכות איז משפיע אויך אויף די כמות, עס זאל זיין ניכר אז דאס איז אן ענין חדש.

נאכמער: אין דעם ענין פון "פנימיות" גופא זיינען אויך מודגש די ביידע קצוות הנ"ל:

פון איין זייט איז פנימיות אן ענין וואס איז העכער פון שינויים, דאס איז דער עצם אליין<sup>21</sup>; אבער לאידך גיסא וביחד עם זה קומט דאך ארויס מצד הפנימיות אן ענין הפכי - אז בכל נקודה ונקודה האט מען דעם גאנצן עצם<sup>22</sup>, ובאופן הכי נעלה, וואס דאס איז א תנועה של הליכה באין ערוך לגבי דעם ווי ס'איז געווען לפני זה, כמדובר ומבואר בכ"מ, בפרט אין די דרושים פון בעל יום ההולדת<sup>23</sup>.

ה. נוסף אויף דער כללות ההנהגה הנ"ל פון דעם בעל יום ההולדת, איז דאך אויך ידוע דער פתגם שלו<sup>24</sup>, "איך גיי אין הימל, די

(20) ראה זח"ג קנב, א. (21) ראה המשך תרס"ו ע' קסו ואילך. סה"מ תרמ"ג ס"ע לו ואילך. ובכ"מ. (22) ראה כש"ס (הוצאת קה"ת) הוספות סקס"ז. מקומות שבהערה הבאה. (23) ראה המשך תרס"ו ע' תקכב. המשך תער"ב ח"א ע' תסו. חקנא. ח"ב ע' א'פא. סה"מ תרס"ס ע' עג. ועוד. (24) אגרות קודש אדמו"ר מהר"י צ"ח א"א ע' קיג. ועוד.

כתבים לָאָז איך פֿאַר אייך".

וואס דאס איז געזאגט געווארן אין א טאג און רגע וואס תוכנו איז "פועל<sup>25</sup> ישועות בקרב הארץ"<sup>26</sup>.

וואס "קרב הארץ" מיינט, כמדובר כמה פעמים, אז אין "ארץ" גופא איז דאס דער "קרב", דער תחתון שאין תחתון למטה ממנו<sup>27</sup>.

איז אויף דעם האט געזאגט דער בעל יום ההולדת, אז "איך גיי אין הימל, די כתבים לָאָז איך פֿאַר אייך", אז<sup>28</sup> ווי ער איז אין הימל, לאזט ער איבער זיינע כתבים, אין וועלכע "אנא<sup>29</sup> נפשי כתבית יהבית"<sup>30</sup>, און זיי זיינען פועל "בקרב הארץ", אין תחתון שאין תחתון למטה ממנו.

קומט אויס, אז די "פנימיות" שבתורה איז פועל אין אלע ענינים שבעולם - אז אין זיי זיינען פאראן די ביידע ענינים האמורים, די ענינים וואס זיינען ניט משתנה משנה לשנה, די מעלה פון נצחיות, און די ענינים של הוספה וחידוש שבכל שנה ושנה.

ו. ובנוגע למעשה:

בשעת עס קומט דער יום הולדת פון דעם רבי'ן נ"ע בכל שנה ושנה, דארף מען זיך מתחזק זיין אין די ענינים וואס דער רבי נ"ע האט געמאָנט, ווייל בכל שנה ושנה איז "הימים האלה נזכרים ונעשים"<sup>31</sup>, ווי בפעם הראשונה.

ונוסף לזה וואס דאס איז ווי בפעם הראשונה, קומט נאך צו, כנ"ל בארוכה, א חידוש לגבי השנה שלפני זה ולגבי השנים שלפני זה, סיי א חידוש בכמות סיי א חידוש באיכות.

און דאס זאגט מען צו יעדערן פון ההולכים באורחותיו<sup>32</sup> ומקיימים הוראותיו, בפרט בשעת מען טוט עס מיט א החלטה אז דאס וועט זיין "נצח סלה ועד"<sup>32</sup>, א הנהגה תמידית באופן כזה, וביחד עם זה אויך באופן של שינוי וחידוש מדי פעם בפעם, עאכו"כ ווען עס קומט זיין יום הולדת.

(25) תהלים עד, יב. (26) אגה"ק סכ"ח (קמח, א). (27) להעיר מפרש"י וארא ח, יח (ד"ה למען תדע גו'). (28) ראה גם לקו"ש חט"ז ע' 540. ח"י"ז ע' 423. חכ"ב ע' 185 ובהערה 11. ועוד. (29) שבת קה, א (בגירסת העין יעקב). (30) ראה לקו"ת שלח מח, סע"ד. אוה"ת יתרו ע' תתקא ואילך. וראה מקומות שבהערה 28. (31) ל' הכתוב - אסתר ט, כה. וראה רמ"ז בספר תיקון שובבי"ם. הובא ונתבאר בספר לב דוד להחיד"א פכ"ט. (32) ע"ד אגה"ק סי' ז"ך (קמו, א).

ז. און אויף דעם זאגט מען "לא נפלאה היא ממך ולא רחוקה היא"<sup>33</sup>, נאר אדרבה, "כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו"<sup>33\*</sup>, ס'איז "קרוב", און נאכמער - "מאד", און נאכמער - "לעשותו".

ובפרט לויט ווי דער אלטער רבי שרייבט אין דעם שער פון ספר תניא קדישא שלו, אז דער ספר איז מיוסד אויף דעם פסוק, און דאס איז "בדרך ארוכה וקצרה בעזר השם יתברך".

וואס אין דעם איז פאראן א הדגשה מיוחדת: בשעת מ'זאגט "לא נפלאה היא ממך ולא רחוקה היא", איז דאס גופא וואס מען דארף דאס שולל זיין איז א באווייז אז מ'צ"ע וואלט מען געמיינט אז תורה איז "נפלאה" און "רחוקה", נאר תורה איז מגלה און מחדש און גיט דעם כח דאס צו שולל זיין<sup>34</sup>.

וכמדובר כמה פעמים אז דער ענין פון "שליה" אין תורת אמת ווייזט אויף א שייכות לדבר, ובלשון התניא<sup>35</sup> "אומר על איזו חכמה רמה ועמוקה שאי אפשר למששה בידים מפני עומק המושג שכל השומע יצחק לו", אז אן ענין וואס האט ניט קיין שייכות דארף מען ניט שולל זיין, איז זיכער אז דאס וואס תורת אמת איז דאס שולל איז א באווייז אז בעצם ובאמת האט אין זיך תורה טאקע די אלע הפלאות פון "נפלאה" און "רחוקה" ושאר ההפלאות המנויות בכתוב - נאר דער חידוש איז, אז וויבאלד עס רעדט זיך וועגן א "איין", "ממך", איז תורה מחדש אז "לא נפלאה היא ממך" וכיו"ב, נאר "קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו", אז דאס איז קרוב מאד, ביז אין עולם העשי', ביז אין עשי' שבעשי' גופא.

דאס הייסט, אז די אלע עניני הפלאה שביום ההולדת, מיט די ענינים פון "איך גיי אין הימל" וכו' - זיינען אלע "קרוב אליך" "מאד" ביז "לעשותו".

אין דעם גופא איז פאראן די הדגשה הידועה וואס דער בעל יום ההולדת איז מדגיש בכמה ממכתביו ומאמריו וועגן מעלת ענין הצדקה<sup>36</sup>.

וכידוע דער מאמר ד"ה כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים, וואס נשיא דורנו האט געהייסן אפדרוקן<sup>37</sup> (מיט זיין מכתב

(33) נציבים ל, יב. (33\*) שם, יד. (34) ראה ד"ה כי המצוה הזאת תע"ג (סה"מ תער"ב - תרע"ו ע' רחצ ואילך). ד"ה ואשה אחת שנאמר בהתתועדות. (35) שעזיח"א פ"ט (פו, ב). (36) ראה אגרות קודש אדמו"ר מהורש"ב אגרת לא, לו-ג. ועוד. (37) קונטרס סא - סה"מ תש"ס ע' 7 (השני) ואילך. שם ע' 18 ואילך. אגרות קודש הנ"ל אגרת לו. מח.

בדבר 38) - וואס דארט איז מודגש, אז דורך ענין הצדקה איז מען ממשיך די ענינים הכי נעלים "מן השמים", ביז "נפלא" און "פלא" און "רחוק", און נאך העכער דערפון.

ח. אין די אלע ענינים קומט צו א הדגשה מיוחדת בשעת מ'איז דאס מקשר מיט א "התועדות", אז עס קלייבן זיך צוזאמען כמה אידן ביחד, וואס דאס איז אויך מתאים מיטן אנזאג פון בעל יום ההולדת אין זיין קונטרס הידוע "החלצו מאתכם אנשים"<sup>39</sup>.

און בפרט אז מ'קלייבט זיך צוזאמען, ווי ער איז דארט מבאר, אין אן אופן פון "כאיש אחד - בלב אחד"<sup>40</sup> ולשם מטרה אחת, און פארבונדן מיט "תורה אחת", ביז דער "אחת" שבתורה, יחידה שבתורה, פנימיות התורה, רזין דרוזין דאורייתא.

וואס ביחד עס זה וואס דאס איז רזין דרוזין דאורייתא האט מען אין דעם דעם יתפרנסון<sup>41</sup> מיני', ווי דער בעל יום ההולדת איז מסביר בכמה מקומות<sup>42</sup>, מיט פארשידענע ביאורים, אז חסידות איז ניט בלויז א ביאור אויף קבלה כדעת הטועים, נאר אדרבה, חסידות איז מגלה ענינים חדשים אין קבלה<sup>43</sup>, ביז רזין דרוזין, ובאופן אז פון "גבוה גבוה ביותר" קומט עס אראפ אין "מטה מטה ביותר"<sup>44</sup>, אין אן אופן פון יתפרנסון מיני'.

און דערפאר איז די הדגשה ביי לימוד החסידות אז דער לימוד זאל זיין דוקא באופן של הבנה והשגה, ביז עס זאל ווערן דער "יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל"<sup>45</sup> אין אנדערע ענינים, אפילו אין עניני קדושה.

ובפשטות - בשעת מ'דערמאנט זיך אז דאס איז א יום הולדת פון א נשיא, וואס "הנשיא הוא הכל"<sup>46</sup> און כולל הכל - איז געבליבן נאר צו מגלה זיין די כוחות וואס ער האט געגעבן, ובאופן פון "די כתבים לאזו איך פאר אייך", וואס וויבאלד ער האט דאס געזאגט בלשון זה, איז דאס כולל (ע"פ המבואר אין חושן משפט<sup>47</sup>) אז דאס

(38) סה"מ שם ע' 5 ואילך. אגרות קודש אדמו"ר מהור"צ ח"י ע' יב ואילך.  
 (39) תרג"ס - פ"י. וראה גם שם פ"ו (סה"מ תרג"ס ע' סא ואילך. ושם ע' נט).  
 (40) ל' רש"י - יתרו יס, ב. (41) ל' התקו"ז ת"ו בסופו. וראה הקדמת מקדש מלך לזוהר. כסא מלך לתקו"ז שם. ועוד. (42) ס' השיחות תורת שלום ריש ע' 172. וראה קונטרס ענינה של תורת החסידות ס"ח ובהערות שם. (43) ראה "משיחות" ש"פ תשא תשד"מ ס"ה ובהערות שם. (44) ראה בארוכה שערי אורה ד"ה יביאו לבוש מלכות פי"ב ואילך ופל"ב ואילך. וראה סה"מ תקס"ד ע' קכ.  
 (45) תניא פ"ה (ס, ב). (46) פרש"י חזקת כא, כא. (47) ראה שו"ע חו"מ סני"ג ס"ב. ועוד.

ווערט, כביכול, ברשותו של המקבל.

בזו או דער מקבל האט נישט נאר דעם אייגענעם "קב שלו" 48, נאר אויך די אנדערע "חשעה קבים" 48, וועלכע ער קריגט טאקע מלכתחילה באופן של צדקה, אבער דערנאך ווערט "יגעת ומצאת" 49, אז ער איז זיך מתייגע אליין, ביז ער דערגרייכט צו דעם.

ט. און די אלע ענינים זיינען נישט נאר מקרב, נאר ממחר ומזרז דעם ענין פון "מציאה" אויף וועלכן די גמרא 50 זאגט אז "שלשה באין בהיסח הדעת", באופן של "מציאה", און איינער פון זיי איז משיח שנאמר בוי 51 "מצאתי דוד עבדי".

וואס די מציאה האט מען דורך דעם "יגעת" - דורך דער עבודה פון "הפצת המעינות חוצה", כידוע די שיחה פון בעל יום ההולדת 52 וועגן דעם ענין ווי ביאת המשיח איז פארבונדן מיט "כשיפוצו מעינותיך חוצה", הפצת פנימיות התורה באופן פון יתפרנסון מיני'.

וואס דאס איז מיוסד אויף דער אגרת הקודש פון בעל-שם-טוב 53, מייסד תורת החסידות הכללית.

און דאס איז אויך מודגש אין שמו - "בעל שם טוב":

"שם" האט אין זיך צוויי ענינים הפכיים 54 - אז פון איין זייט האט ער אין זיך גארנישט פון דעם אדם הנקרא בשם זה 55, וביחד עם זה איז דער ענין פון "בעל שם טוב" א מעלה (בזו או בשם זה נקרא ע"י כל אחד ואחת מישראל, אויך די וואס האבן עפעס וואס געלערנט וועגן אים), ווייל דער שם ברענגט ארויס די כללות און אחדות און נקודה און עצם פון דעם מענטשן, ביז אז ע"י קריאה בשמו איז ער פונה לקוראו בכל עצמותו.

בזו אז דורך דעם שם איז מען מעורר די כחות הכי נעלמים וואס זיינען העכער פון די כחות הגלויים וועלכע קענען זיין בהתעלפות, וכידוע אז די התעוררות מהתעלפות איז ע"י קריאה בשם\* 55.

וואס אזוי איז אויך מובן בנוגע לזמננו זה, דער זמן פון

---

(48) ראה ב"מ לח, א. (49) מגילה ו, ריש ע"ב. (50) סנהדרין צז, טע"א ובמהרש"א שם. (51) תהלים פט, כא. (52) תורת שלום ס"ע 112 ואילך. (53) גופם בכש"ט (הוצאת קה"ת) בתחלתו. ובכ"מ. (54) ראה סה"מ תר"ל ע' סז ואילך. צו ואילך. תרס"ח ע' פב ואילך. המשך תער"ב ח"א פש"ז. סה"מ תרצ"ט ע' 163 ואילך. לקו"ש חט"ז ע' 37. וש"ג. ועוד. (55) ראה תו"א ר"פ תרומה. לקו"ת בהר מא, ג. בלק סז, ג. (55\*) סה"מ תרצ"ט שם. ובכ"מ.

"עקבתא דמשיחא", ווען "אני ישינה" 56 - "בגלותא" 57, ביז א שינה הכי עמוקה באופן של התעלפות - און דא האט מען דעם ענין פון בעש"ט וואס איז מעורר דעם עצם פון א אידן 58.

וואס דורך דעם קען מען האבן דעם "אתי מר" 59 - דא מלכא משיחא.

י. דער ענין האמור איז אויך א הסברה אויף א שאלה וואס מ'קען אנהויבן טראכטן:

היתכן אז "אנשים כערכנו" זאלן זאגן, אז ביי יעדערן פון זיי ווערט א "יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל" מיט די ענינים הכי עמוקים שבתורת בעל יום ההולדת?

זאגט מען אויף דעם, אז עס קען זיין אן אחיזה אין דעם באופן של "שם", אז די התחלת הלימוד איז אזוי ווי מ'לערנט "שמות".

וכמוזכר כמ"פ דברי השל"ה 60, אז בשעת מאיזו סיבה שתיח' (מצד עייפות וכיו"ב) האט א איד ניט קיין כח, ביז אז דאס איז אן עייפות אמיתית ע"פ קדושה, און קען זיך ניט מתבונן זיין און מתעמק זיין אין לימוד התורה - איז די עצה לזה, ער זאל דערמאנען די נעמען פון חמשה חומשי תורה וחלקים שבתושבע"פ, ועד"ו שמות תנאים ואמוראים וכו'.

און דורך דעם ענין שב"שם" - קריגט מען אויך די מעלה שבענין השם, אז דער בעל השם איז פונה לקוראו בכל עצמותו, וואס דאס איז סיי אן אב לבנו ואיש אל רעהו, ועל אחת כמה וכמה וביתר שאת ויתר עז א רב אל התלמיד, און אין דעם גופא, אין פנימיות התורה, א רבי און נשיא צו א חסיד - וואס דאן איז די התאחדות באופן של "יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל" אפילו אין עניני תורה.

וואס דאס איז אויך א הסברה אין דעם וואס חז"ל זיינען מפליא מעלת התורה דערמיט וואס "כל התורה כולה שמותיו של הקב"ה", ווי דער רמב"ן ברענגט אויך בהקדמת פירושו לתורה שבכתב 61 (וואס איז אויך כולל תורה שבע"פ). דלכאורה: תורה איז דאך ענינה הבנה והשגה, און ערשט ע"י לימוד בהבנה והשגה איז מען יוצא ידי חובת לימוד בתושבע"פ - איז ווי זאגט מען אז די מעלה פון תורה

(56) שה"ש ה, ב. (57) חז"ג צה, א. (58) בכל הנ"ל - ראה רשימה שנדפסה בסה"מ תרס"ג (קה"ת, תשמ"ה) הוספה א (ע' רנא ואילך). (59) אגה"ק שבערה 53. (60) יג, א ואילך בהג"ה. (61) וראה גם חז"ב פז, סע"א. קד, רע"א. ועוד. יונת אלם פכ"ס.

באשטייט אין דעם וואס זי איז "שמותיו של הקב"ה?"

נאר די הסברה בזה איז כאמור לעיל, ווייל דורך דער קריאה פון דעם שם, איז מען זיך מתאחד מיטן בעל השם, ביז אז דאס ווערט אן איין און איינציקע זאך.

ד.ה. גיט נאר אן ענין פון "אחד", וואס איז מאחד דעם אל"ף, אלופו של עולם<sup>62</sup>, מיטן ח', ז' רקיעים וארץ, און דעם ד', ד' רוחות העולם<sup>63</sup>, נאר נאכמער - דאס איז אן ענין של "יחיד"<sup>64</sup>, וואס איז פארבונדן מיט "יחידה שבנפש", דורך וועלכער מען דערגרייכט צו "יחידה ליחיד"<sup>65</sup>, צו דער דרגא פון יחיד שלמעלה, ביז אז מ'ווערט אן איין און איינציקע זאך.

וואס דער ענין האט זיך אויפגעטאן בשעת מתן תורה, ווען פרחו נשמתו<sup>66</sup> בשעת דער אויבערשטער האט געגעבן "שמותיו של הקב"ה", עניני תורה, און אויף דעם שטייט אין תניא קדישא, אז דער גילוי פון מתן תורה איז נאר אן ענין פון "מעין", "כבר הי' לעולמים מעין זה בשעת מ"ת"<sup>67</sup>, וואס מתן תורה איז געווען אן איין און איינציקן מאל<sup>67\*</sup>, אבער דער עיקר וועט זיין אין דער "תורה חדשה" דלעתיד<sup>68</sup>, ביז אז דאס וועט פועל'ן אויך אין דעם "לעשותו", אין דעם מעשה בפועל, אז עס וועלן זיין "השמים החדשים והארץ החדשה"<sup>69</sup>.

וואס דערפאר האט מען געגעבן דעם כח דאס צו מגלה זיין צו אנשים כערכנו, באופן פון "עמדו הכן כולכם"<sup>70</sup>, אויך בעקבתא דעקבתא דמשיחא, אז מ'האט דעם כח אויף "עמדו" און "הכן" און "כולכם", כולל די אלע דריי ענינים שבדבר (כמדובר כמה פעמים<sup>71</sup>).

וואס דאן וועט מען האבן ברגע כמימרא, און נאך מער און גיכער דערפון (ווארום רגע איז כשיעור אמירת תיבת רגע<sup>72</sup>, כמדובר כמ"פ), "בשעתא חדא", מיט איין קער<sup>73</sup> ממש,

אז מ'האט דעם ענין וואס איז פארבונדן עם הנ"ל, ביז באופן

---

(62) ראה לקו"ת תזריע כג, ג. מקומות שבהערה הבאה. (63) ראה סמ"ק הובא בב"י או"ח סי' ס"א. שו"ע ושו"ע אדה"ז או"ח שם סעיף ו. (64) ראה תו"א וארא נה, ב. ובכ"מ. (65) נוסח הושענות. (66) שבת פח, ב. שמו"ר פכ"ט, ד. (67) תניא פל"ו (מו, א). (67\*) ראה המשך תרס"ו ע' כג. ובכ"מ. (68) ראה ויק"ר פי"ג, ג. ועוד. (69) ישעי' סו, כב. (70) ל' מכתב כ"ק אדמו"ר מהור"י צ' - נדפס בריש קונטרס לו - סה"מ קונטרסים ח"ב שצו, ב. אגרות קודש שלו ח"ד ע' רעט. (71) ראה ברכה דערוהכ"פ אחרי תפלת המנחה תשמ"ה סי"א. ועוד. (72) ברכות ז, א ובתוד"ה שאלמלי. (73) ראה סה"מ תרל"ו ח"ב ע' שמז. תרנ"ד ע' שכט. סה"מ קונטרסים ח"ג ע' קד. ועוד.

של התאחדות בתכלית - די גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, תיכף ומיד ממש.

\* \* \*

יא. ווי דערמאנט פריער (ס"ט), זיינען אין א שם פאראן צוויי קצוות:

פון איין זייט ברענגט זיך אין חסידות<sup>54</sup> אז כל ענין השם איז נאר בשביל הזולת, ווארום לעצמו דארף דער בעל השם ניט אנקומען צו קיין שם, און דאס איז ניט סתם א "זולת", נאר אזא "זולת" וואס איז שלא בערך צום בעל השם: דאס איז אזא זולת, וואס כדי דער בעל השם זאל האבן א קשר מיט אים אדער ער זאל האבן א קשר מיטן בעל השם, קען דאס אויפגעטאן ווערן דוקא דורך א "שם";

עס קען זיין א "זולת" צו וועמען ער קען האבן א קשר דורך דעם רגש שבלב אדער הבנה והשגה שבמוח אדער דער רצון - וואס אזא "זולת" דארף ניט אנקומען צו קיין שם - דער אויפטו פון א "שם" איז, אז אפילו אזא זולת וואס מצד די אלע ענינים קען ניט זיין קיין קשר מיט אים - טוט אויף דער ענין השם אז מ'האט א קשר מיט אים, ווארום בשביל השם דארף מען ניט האבן קיין מעלות ועידויים וכיו"ב, נאר מ'דארף בלויז האבן דעם רצון צו וועלן קורא זיין בשם און די כוחות צו ארויסזאגן דעם שם.

קומט דאך אויס, אז דער "שם" איז דער ענין הכי רחוק פון דעם בעל השם.

אבער לאידך גיסא זאגט מען, אז אדרבה, דורך דעם שם האט מען דעם עצם פון דעם בעל השם, וואס איז העכער פון די אלע מעלות הנ"ל.

יב. וואס די ביידע קצוות שבשם געפינט מען ניט נאר אין דומם צומח און חי, נאר אויך אין מדבר, בחיר הנבראים, ביו אין אדם ע"ש "אדמה לעליון"<sup>74</sup>, ביו אז דאס איז נשתלשל געווארן פון דעם ענין השם למעלה.

וכידוע, אז אפילו אט-דער ענין אויף וועלכען מ'זאגט "אנכי מי שאנכי"<sup>75</sup>, דלא אתפס בשם ולא אתרמיו בשום אות וקוץ כלל<sup>76</sup> - אויך אט די דרגא האט א "שם".

(74) ס' עשרה מאמרות מאמר אמ כל חי ח"ב פל"ג. של"ה ג, א. כ, ב. ועוד.

(75) ראה הנסמן במ"מ ללקו"ת (הוצאת קה"ת תשד"מ) שבהערה הבאה. (76) לקו"ת פינחס פ, סע"ב. ועוד. ע"פ חז"ג רנז, ב.